

Concert zondag 13 januari 2008

Rotterdams Kamerorkest

m.m.v.

Eleonore Pameijer fluit

Cultureel Centrum Harderwijk

randmeer
concerten

Inhoud

Programma 13 januari 2008

Over het Rotterdams Kamerorkest
dirigent Conrad van Alphen
fluitiste Eleonore Pameijer

Interview met Eleonore Pameijer

Over de componist Pablo Escande

Toelichting bij het concert door Hans van Tulder

Terugblik concert 16 december 2007

Informatie over de wijschenkerij na afloop van het concert

Beknopt overzicht programma 2007/8

Extra bestelformulier voor abonnementen

Contactadressen en concertlocaties

**randmeer
concerten**

7e Randmeerconcert - seizoen 2007/2008
zondag 13 januari 2008 14.00 uur
Cultureel Centrum - Harderwijk

Rotterdams Kamerorkest
o.l.v. Conrad van Alphen

m.m.v. Eleonore Pameijer fluit

Josef Haydn
(1732-1809)

Fluitconcert Hob. VII f: D1
(1781)

- *Allegro moderato*
- *Adagio*
- *Allegro molto*

Béla Bartok
(1881-1945)

Roemeense Volksdansen Sz 68
(1916)

~ Pauze ~

Pablo Escande
(1971-heden)

El Argentino voor fluit en
strijkers

F. Mendelssohn
(1809-1847)

Sinfonia nr. 9 "La Suisse" (1823)

- *Grave-allegro*
- *Andante*
- *Scherzo (La Suisse)*
- *Allegro vivace*

Béla Bartok

Pablo Escande

Felix Mendelssohn

Rotterdams Kamerorkest

Het Rotterdams Kamerorkest werd in het jaar 2000 opgericht en is inmiddels niet meer weg te denken uit de nederlandse en internationale muziekwereld. Het orkest heeft zich razendsnel weten te ontwikkelen tot één van de meest vooraanstaande kamerorkesten van ons land.

Ten grondslag aan dit succes ligt zeker ook de visie van dirigent Conrad van Alphen: Het vooropstellen van de energie, kleur, richting en spontaneiteit in de muziek maakt iedere uitvoering sprankelend en vitaal. In combinatie met het talent en de energieke manier van musiceren van de groep enthousiaste, ambitieuze beroepsmusici, staat dit garant voor een fantastische muziekbeleving.

Het Rotterdams Kamerorkest speelt een breed repertoire en voelt zich thuis in alle stijlperiodes, van Bach tot Bartok. Er worden zowel meesterwerken van beroemde componisten uitgevoerd, als ook nieuwe, speciaal voor dit orkest geschreven werken.

De bezetting bestaat uit een vaste kern van 21 strijkers, en wordt, afhankelijk van het repertoire, aangevuld met blazers.

Het Rotterdams Kamerorkest wordt geprogrammeerd in de concertseries van belangrijke zalen zoals het Concertgebouw in Amsterdam, de Doelen in Rotterdam en muziekcentrum Vredenburg in Utrecht. Daarnaast heeft het orkest een eigen serie in de Hoflaankerk in Rotterdam, de zeer succesvolle serie "Klassiek en Wijn". In toenemende mate wordt dit concept ook buiten Rotterdam geprogrammeerd. Ook ontvangt het orkest regelmatig uitnodigingen om op te treden op grote internationale muziekfestivals.

In de afgelopen jaren werden succesvolle concerten gegeven met solisten zoals Janine Jansen (viool), Ronald Brautigam (piano), Liza Ferschtman (viool), Quirine Viersen, (cello), Tania Kross (zang) en Daniel Hope (viool). Ook werden een aantal, internationaal uitstekend gerecenseerde, CD's uitgebracht.

Voor meer informatie: www.rotterdamskamerorkest.com

Conrad van Alphen dirigent

De Zuid-Afrikaanse dirigent Conrad van Alphen wordt door zowel het publiek als de musici op handen gedragen vanwege zijn uitvoering en interpretatie van het orkestrepertoire. Als ervaren dirigent is hij enorm geliefd bij orkesten door de manier waarop hij repeteert en concerten geeft, en wordt voortdurend teruggevraagd bij de orkesten die hij gedirigeerd heeft.

Als artistiek leider en dirigent van het Rotterdams Kamerorkest heeft hij dit orkest weten te vormen tot één van de beste orkesten van Nederland. Het Rotterdams Kamerorkest heeft een eigen serie in Rotterdam, maar Conrad dirigeert het orkest ook in series van vooraanstaande andere zalen, zoals De Doelen in Rotterdam, het Concertgebouw in Amsterdam en Muziekcentrum Vredenburg in Utrecht.

Sinds 2005 is Conrad van Alphen ook aangesteld als chef-dirigent van het Staats Philharmonisch Orkest Kislovodsk in Rusland, waar hij van de Ministerie van Cultuur een onderscheiding ontving voor zijn bijdrage aan de cultuur.

Uitstekende internationale recensies kreeg Conrad voor de CD's uitgebracht door Telarc (werken van Grieg, Dvorak en Elgar), Channel Classics (Rodrigo's Concierto Madrigal - Editor's choice in Gramophone Magazine) en Raptus (reconstructies van recent ontdekte werken van Beethoven). In september 2007 zullen twee nieuwe Cd's uitgebracht worden. Voor Talent Records nam Conrad drie Kammersinfonien van Shostakovich op met het Rotterdams Kamerorkest. Eveneens verschijnt een live-opname van zijn interpretatie van de beroemde Leningrad Symphonie van Shostakovich met het Staats Filharmonisch Orkest van Kislovodsk, Rusland.

Conrad van Alphen is een veelgevraagd gastdirigent bij vele orkesten in het buitenland. Momenteel werkt hij met vooraanstaande orkesten in Bulgarije, Rusland, Slovenië, Polen, Macedonië en Mexico.

De afgelopen jaren heeft hij alle belangrijke orkesten in zijn geboorteland Zuid-Afrika gedirigeerd: Johannesburg Philharmonic Orchestra, Cape Philharmonic Orchestra, Kwazulu Natal Philharmonic Orchestra, Chamber Orchestra of South Africa en het Nationaal Jeugd Orkest van Zuid Afrika. Door deze orkesten wordt hij ieder jaar teruggevraagd als dirigent van hun grote concertseries.

Dichter bij huis, heeft hij o.a. het Limburgs Symfonie Orkest, het Orkest van het Oosten en het Chursachsische Philharmonie gedirigeerd. In september 2006 dirigeerde hij met groot succes de Vijfde Symfonie van Beethoven op het prestigieuze Beethoven Fest in de Beethoven Halle in Bonn.

Tallose solisten hebben onder leiding van Conrad van Alphen werken met orkest mogen spelen. Om maar een aantal te noemen: Daniel Hope, Benjamin Schmid, Min-Jin Kym, Graf Mourja, Sasha Rozhdestvensky, Quirine Viersen, Boris Petrushansky, Ronald Brautigam, Evgeni Mikhailov, Tania Kross, Wilke te Brummelstroete and John-Edward Kelly.

Conrad van Alphen werd in 1963 geboren in Pretoria., Zuid-Afrika. Op 26-jarige leeftijd verhuisde hij naar Nederland om daar als contrabassist te werken bij het Radio Symfonie Orkest en Kamerorkest Beethoven Academie in Antwerpen. Daarnaast vervolgde hij zijn orkestdirectiestudie bij Eri Klas en Roberto Benzi.

Eleonore Pameijer fluit

Eleonore Pameijer groeide op in de tropen (Nieuw Guinea en Curaçao) en kreeg aldaar haar eerste muzieklessen van haar moeder. Terug in Nederland werd zij ingeschreven aan de muziekschool en won eerste prijzen bij verscheidene jeugdconcoursen. Vervolgens kreeg zij privélessen van de fluitist Emile Biessen. Na haar eindexamen gymnasium studeerde zij bij Koos Verheul aan het Conservatorium te Amsterdam, waar ze 'cum laude' het solistendiploma behaalde. Er werd haar een studiebeurs toegekend en daarmee studeerde zij bij Sue Ann Kahn aan het Bennington College in de Verenigde Staten en volgde masterclasses bij Julius Baker, Samuel Baron en bij de legendarische Franse fluitist Marcel Moyse. Terug in Europa studeerde ze bij Severino Gazzeloni aan de Accademia Chigiana in Siena (Italië). Ze volgde cursussen Barokmuziek bij Bart Kuyken, Jos van Immerseel en Ton Koopman, ook behaalde zij de aantekening Kamermuziek bij Abbie de Quant in Utrecht.

In 1984 wint zij de eerste prijs in het Frank Martin Concours, vervolgens maakt zij haar debuut in het Amsterdamse Concertgebouw en daarna haar televisiedebuut met het Fluitconcert van Mercadente. In 1985 komt haar eerste CD (Sonates van Bach en zonen) uit, die zich in een bijzondere populariteit mag verheugen. In de pers wordt zij geprezen vanwege haar "grote uitstraling, muzikale overtuigingskracht, prachtige toonvorming en rotsvaste techniek". Van 1985 tot 2000 is zij eerste fluitiste van het ASKO, en later het Schönberg ensemble.

Als soliste treedt ze op met vele symfonieorkesten en ensembles o.l.v. dirigenten als Philippe Entremont, Richard Dufallo, Oliver Knussen, Peter Eöt-vös, Ton Koopman, Kenneth Montgomery, Jaap van Zweden, Arturo Tamyayo, Ingo Metzmacher, Alexander Vedernikov en Yaron Traub in fluitconcerten van Mozart, Haydn, Telemann, Krommer, Frank Martin, Bernstein, Schulhoff en vele anderen.

Verscheidene malen verleent zij solistische medewerking aan bijzondere producties in het Holland Festival o.a. in werken van Heinz Holliger, Theo Loevendie, Henry Brant, Mauricio Kagel en Karl Heinz Stockhausen. Tevens wordt zij uitgenodigd om op te treden in bijna alle Europese landen, Israël, Zuid-Amerika, Canada en de Verenigde Staten.

Eleonore Pameijer gaf wereldpremières van vele nieuwe composities, waaronder een aantal werken voor fluit en orkest, die speciaal voor haar werden geschreven door o.a. Peter Schat, Joep Straesser, Jeff Hamburg, Vanessa Lann, Peter van Onna en Joost Kleppe.

Naast haar solistische activiteiten speelt Eleonore kamermuziek in diverse combinaties. Zij treedt o.a. op met sopraan Irene Maessen en pianist Rudolf Jansen, het Jacques Thibaud Trio uit Berlijn, de Japanse pianiste Kyoko Hashimoto, de Nederlandse tenor Marcel Beekman en met de Italiaanse meestersgitarist Dario Macaluso. Eleonore Pameijer is oprichter en artistiek leider van de Leo Smit Stichting. Het complete oeuvre van de componist Leo Smit (1900-1943) is inmiddels op CD verschenen, ook is er een biografie over hem gepubliceerd. De Stichting organiseert sinds 1996 maandelijks concerten in de Uilenburger Synagoge te Amsterdam.

Eleonore maakte vele radio- en televisieopnames en tevens een groot aantal CD's, o.a. voor Attacca, Globe, Composer's Voice, Philips, Olympia en Channel Classics. Zij is mede-oprichter en directeur van het CD-label FutureClassics.

Interview met Eleonore Pameijer

Hoe oud was je toen je dwarsfluit ging spelen?

Toen ik vijf jaar was kreeg ik muziekles van mijn moeder. We woonden in de tropen (Nieuw Guinea en Curaçao) en daar was geen muziekschool. Mijn moeder kon een beetje pianospelen en ze bestelde een blokfluit voor me met een boekje erbij van Kees Otten. We begonnen samen met les 1 en toen verder tot het boekje uit was. Daarna bestelde ze een nieuw boekje. Toen we terugkwamen in Nederland ging ik naar de muziekschool en toen ben ik pas dwarsfluit gaan spelen. Ik was toen elf jaar.

Waarom juist de dwarsfluit?

Ik was inmiddels een beetje uitgekeken op de blokfluit en mijn blokfluitdocent stelde voor dat ik de dwarsfluit maar eens moest gaan proberen. Ik kreeg er eerst helemaal geen geluid uit. Gelukkig had ik een heel geduldige leraar, Piet van der Hurk, die me steeds weer liet proberen. Steeds maar weer blazen Ffffffffff, alleen maar ruis, geen klank. Tussenin mocht ik even gaan zitten, om niet duizelig te worden, en dan vroeg hij of ik nog een leuke mop wist of hij vertelde er zelf een. Zo hield hij de moed er in, net zolang tot ik een stevige toon kreeg.

Van wie had je nog meer les?

van Herbert Tangelder op de Doetinchemse muziekschool, daarna van Emile Biessen in Hilversum. Op het Amsterdams Conservatorium haalde ik bij Koos Verheul mijn solistendiploma (met een tien!) en in Utrecht studeerde ik kamermuziek bij Abbie de Quant. Daarna heb ik een tijd in de VS en in Italië gestudeerd.

Wanneer werd je beroemd?

Dat duurde wel een tijdje. Op de muziekschool en

het conservatorium had ik al een aantal jeugdconcoursen gewonnen. Daarna won ik een eerste prijs in het Frank Martin Concours. Ik maakte mijn debuut in het Concertgebouw en op de televisie, en mijn eerste CD kwam uit met sonates voor fluit en orgel van Bach en zonen. Er werden 7000 exemplaren van verkocht, maar toch ben je dan nog steeds niet beroemd. Misschien wel een beetje bekend. Het gaat geleidelijk, denk ik. Steeds meer CD's, concerten in het buitenland. Maar beroemdheid is een relatief begrip. Een heleboel mensen luisteren helemaal niet naar klassieke muziek, dus die kennen mij dan waarschijnlijk ook niet.

Wat voor fluit bespeel je?

Ik begon op een Nederlandse Kuiper fluit. Daarna heb ik lange tijd op Amerikaanse fluiten (Haynes, Powell, Jack Moore) gespeeld. Tegenwoordig speel ik al een tijdje op de oude Wunderlich-fluit van Hubert Barwahser (Barwahser was jarenlang de eerste fluitist van het Concertgebouworkest). Zijn weduwe heeft mij die fluit cadeau gedaan. Ik ben er heel erg blij mee, het is een fantastisch instrument!

Hoeveel CD's heb je gemaakt en bij welke labels?

Ik ben de tel een beetje kwijt, ik denk ruim dertig of zo.... Mijn CD-oeuvre is heel verspreid, ik heb opgenomen voor Philips, Channel Classics, NM Classics, Olympia, Bijenkorf, Attacca, BV Haast en nog wat kleinere labels. Er staan op dit moment negen nieuwe CD's op stapel. Die komen uit op FutureClassics, een nieuw label (www.futureclassics.nl) dat ik zelf mede heb opgericht. Ik vind het fijn dat al mijn CD's nu bij hetzelfde label uitkomen, dat is ook veel handiger voor de promotie en de verkoop.

Je speelt vaak buiten Nederland, naar welke landen ben je op toernee geweest?

Naar bijna naar alle Europese landen en verder naar Israël, de Oekraïne, de Baltische Staten, de Antillen, Brazilië, Argentinië, de VS, Canada en naar India en Sri Lanka. In het voorjaar ga ik weer op reis, samen met de Italiaanse gitarist Dario Macaluso maak ik een toernee door Italië.

Hoe komt het dat er zoveel stukken speciaal voor jou zijn gecomponeerd?

Ik denk dat er langzamerhand wel honderd stukken voor mij zijn geschreven. Ik vind het altijd erg leuk om met levende componisten samen te werken. Je kunt ze van alles vragen over hun composities, dat kan niet bij componisten die al jarenlang dood zijn en vaak heb je, als musicus, allerlei vragen over de partituur. Ik merk wel dat ik kritischer geworden ben. Ik zoek naar mooie lyrische stukken, waarin ik mijn instrument optimaal tot zijn recht komt en ik voer een stuk alleen maar uit als ik er muzikaal geheel achter sta.

Vroeger speelde ik alles wat los en vast zat, de moeilijkste en raarste dingen, soms heel experimenteel. In een stuk (van Mischa Mengelberg) moest ik met een jute-zak over mijn hoofd spelen-niet fijn, ik kreeg het benauwd, het was donker en ik kreeg enorme kriebelhoest van die jute-stof.

vervolg interview met Eleonore Pameier

Ik heb ook een keer half in het water moeten spelen, bij een evenement van het Utrechts Landschap. Ik had voor de gelegenheid een kunststof instrument geleend.

Helaas werd ik erg nat en koud en het duurde uren voor ik weer thuis was. Die zomer had ik een chronische bronchitis....

Speel je vaak solo met orkest?

Ja, dat vind ik het heerlijkste wat er is. Ook het engste natuurlijk. Je staat helemaal voor het orkest en er zitten heel veel musici achter je om jou te begeleiden. Je moet dus wel stevig in je schoenen staan, maar als het goed gaat, is het alsof je op vleugels de hemel invliegt.

Met welke dirigenten heb je samengewerkt?

Teveel om op te noemen, maar o.a. met Ton Koopman, Jaap van Zweden, Richard Dufallo, Oliver Knussen, Peter Eötvös, David Porcelijn, Kenneth Montgomery, Ingo Metzmacher, Alexander Vedernikov, Reinbert de Leeuw en Yaron Traub.

Deze maand ga ik met het Rotterdam Kamer Orkest solospelen. We voeren het fluitconcert van Haydn uit en bovendien een nieuw super-spannend nieuw fluitconcert 'El Argentino' van de jonge Argentijnse componist Pablo Escande. Pablo schreef het werk speciaal voor mij. Het werk beschrijft de Argentijnse volksaard: in het eerste deel de humor, in het tweede deel het fatalisme (de 'laat maar waaien' mentaliteit) en in het derde deel het patserige macho gedrag.

Ik verheug me erop om weer met dirigent Conrad van Alphen samen te werken. Sinds de toernee die ik een paar jaar geleden met hem en het RKO maakte door de Balkan, zijn we dikke vrienden geworden. Hij werkt keihard, maar je kunt ook enorm met hem lachen!

Je ziet er altijd heel leuk uit op het podium, heb je iemand die jouw concertkleding uitzoekt?

Mijn vriendin Lutgard Veraart geeft mij kleuradviezen. Verder zoek ik mijn kleding zelf uit of ik laat iets maken. In de VS koop ik meestal mijn avondjurken.

Het is heel belangrijk dat het prettig zit, dat ik erin kan ademen en het vooral dat het past bij de muziek, die ik ga uitvoeren. Dus bij een impressionistisch stuk, kies ik b.v. een blauw-groene jurk, en bij een modern programma draag ik liever een strakke broek en een glitterjasje.

Wie maakt je mooie publiciteitsfoto's?

Sinds een paar jaar werk ik samen met Gary Raduziner, een Canadese fotograaf/beeldend kunstenaar. Hij heeft ook mijn website ontworpen en hij maakt de CD-covers voor FutureClassics.

Fotosessies met hem zijn vaak heel langdurig en soms gooit hij alles weg wat hij heeft geschoten. Maar wat uiteindelijk overblijft, vind ik echt de moeite waard. In het begin werd ik al snel ongedurig, maar nu kennen we elkaar. Ik weet dat hij altijd tot het uiterste gaat en dat herken ik wel, want dat doe ik zelf ook!

Je hebt al in de beroemdste zalen opgetreden, met de beroemdste dirigenten gewerkt en veel CD's gemaakt. Wat zijn je dromen voor de toekomst?

Ik hoop nog een heleboel mooie concerten te mogen geven en opnames te kunnen maken met bijzonder repertoire. Ik heb geprobeerd om muziek van een aantal vergeten componisten terug te brengen naar het concertpodium.

Bijvoorbeeld de muziek van de Nederlandse componist Leo Smit (1900-1943), zie www.leosmit.nl. Daar wil ik graag mee doorgaan, want er ligt nog heel veel moois verborgen in bibliotheken en archieven. Ook hoop ik mijn kennis te kunnen overdragen aan jonge musici. Ik geef regelmatig masterclasses en workshops, dat is heel leuk om te doen.

Heb je nog tijd voor hobbies?

Ik lees graag en ik houd ook erg van schrijven. Ik heb altijd een dagboek bij me als ik op toernee ga. Ik schrijf stukjes voor het journal van mijn website en ook wel eens een artikel voor een muziekblad.

Verder kan ik geweldig luieren, tuinieren, zwemmen, schelpen verzamelen, dansen, koken en genieten van etentjes met vrienden.

PABLO ESCANDE werd geboren in 1971 in Buenos Aires in Argentinië. Sinds hij in Nederland woont, is hij werkzaam als componist, bewerker, repetitor en uitvoerend muzikant (piano, klavecimbel en orgel)

Opleiding

Hij studeerde als hoofdvak piano aan het conservatorium van zijn geboortestad Buenos Aires, alwaar hij in 1990 het diploma Maestro Nacional de Musica behaalde.

In Nederland studeerde hij van 1991 tot 1995 oude muziek: klavecimbel, basso continuo en fortepiano bij Jacques Ogg. In 1994 studeerde hij orkestratie voor enkele manden bij Roland Voortman. In 1998 studeerde hij microtonale compositie bij Rafael Reina aan het Sweelinck-conservatorium te Amsterdam en sinds 1995 studeert hij tevens compositie bij dezelfde docent tot 2002.

Werk als uitvoerend muzikant

In het muziektheaterstuk "De Virtuoso" (28 voorstellingen) werkte hij als klavecijnist, samen met Ina van Faassen en Sytse Buwalda. Ook werkte hij mee aan het "Barok"-project van "Introdans" (36 voorstellingen) als arrangeur en klavecijnist van het ensemble.

Sinds 1993 begeleidt hij de lessen en optredens van Max van Egmond als pianist en klavecijnist. In 1995, 1997, 1998 en 1999 was hij begeleider en klavecimbel stemmer van de zomercursus "Barokmuziek" van "Casa de Mateus" in Portugal.

Als klavecijnist gaf hij concerten in Duitsland, Nederland, Spanje, Portugal en Japan. Sinds oktober 1993 is hij werkzaam als vaste organist bij de Onze Lieve Vrouwenkerk te Hilversum.

Als repetitor werkte hij mee aan de opera's: Dido and Aeneas (Purcell), Francois Guyon (Kees Olthaus), Idomeneo (Mozart), Bataclan (Offenbach), An Ode for St. Cecilia's day, Acis and Galathea (Händel), La scala di Seta (Rossini). In de opera Le Nozze di Figaro (Mozart) uitgevoerd in 2003 in de Opera van Puerto Rico was hij naast repetitor ook klavecijnist bij de voorstellingen.

In de opera Don Pasquale (Donizetti), o.a. uitgevoerd in Luxemburg in 2001 verzorgde hij de bewerking van de partituur voor twee piano's en was tevens als pianist aan de productie verbonden.

Als pianist begeleidt hij regelmatig concerten in binnen- en buitenland.

Voor een uitgebreid overzicht van composities en bewerkingen, zie op zijn website.

<http://pabloescande.com>

Kanttekeningen bij dit concert

Franz Joseph Haydn (1732-1809) - Fluitconcert in D Hob. VIIIf: D1

Over het auteurschap van het Fluitconcert in D zijn de geleerden het (nog) niet eens. Lange tijd werd dit concert toegeschreven aan Joseph Haydn, maar deskundigen vermoeden nu dat het werk is gecomponeerd door een tijdgenoot, de Oostenrijkse componist Leopold Hoffmann. Ook de broer van Haydn, Michael, wordt wel als auteur genoemd. Om een en ander nog verwarrender te maken vermelden de handboeken nog een ander fluitconcert in D van Haydn, Hob VIIIf/1, doch de partituur van dat concert is verloren gegaan. Terzijde: Haydn had geen hoge pet op van deze Hoffmann.. Hij vond die Leopold maar een irritante pocher, een praatjesmaker die hem op alle mogelijke manieren onderuit probeerde te halen. Toch moet deze in Wenen geboren en getogen componist een bekwaam musicus zijn geweest. Zijn respectabele loopbaan en imponerende output liegen er niet om. Hij heeft meer dan zestig symfonieën op zijn naam staan, meer dan dertig missen, en vele concerten, waaronder niet minder dan twaalf voor fluit. Beslist geen kleine jongen dus.

Het concert in D is geschreven voor fluit, strijkers en twee hoorns 'ad libitum' (naar eigen inzicht). Het eerste deel, *Allegro moderato*, is een energieke monothematische beweging op een gepuncteerd ritme, bekend uit de Empfindsame stijl van Carl Philipp Emanuel Bach. Het langzame middendeel, *Adagio*, is een waardig voortschrijdend lied, met bloemrijke versieringen van de soliste. Opnieuw vallen de telkens weerkerende gepuncteerde accenten in de tutti op. Een wervelende finale, *Allegro molto*, sluit dit aangename klassieke concert af. Het moet na beluisteren van het concert worden toegegeven: eigenlijk zou deze muziek best van Joseph Haydn zelf hebben kunnen zijn.

Béla Bartók (1881-1945) - Roemeense Volksdansen Sz 68

Muziek liefhebbers weten natuurlijk dat Béla Bartók, tezamen met zijn collega Zoltán Kodály, jarenlang etnografisch onderzoek heeft verricht naar de volksmuziek van het Hongaarse volk. Zijn reizen voerden de componist ook over de landsgrens naar Roemenië, waar tot op de dag van vandaag van origine Hongaarse bevolkingsgroepen leven. Zeven van deze in het grensgebied in Roemenië opgetekende volksmelodieën arrangeerde Bartók in 1915 voor piano. Bartók wilde daarmee niet alleen muzikaal een daad stellen, maar ook een politieke. De 1^e WO verdeelde Hongarije en Roemenië, de verbondenheid van de volkeren ten spijt. Door middel van deze altijd populair gebleven Roemeense Volksdansen verklaarde hij zich solidair met zijn volksgenoten in den vreemde. Bartók droeg de compositie op aan Ion Busitia, een Roemeense schoolmeester met wie hij tijdens zijn reis in 1909 plezierig samen had gewerkt. De Duitse componist Arthur Willner (1881-1959) maakte in 1929 de versie voor strijkorkest die vanavond wordt gespeeld.

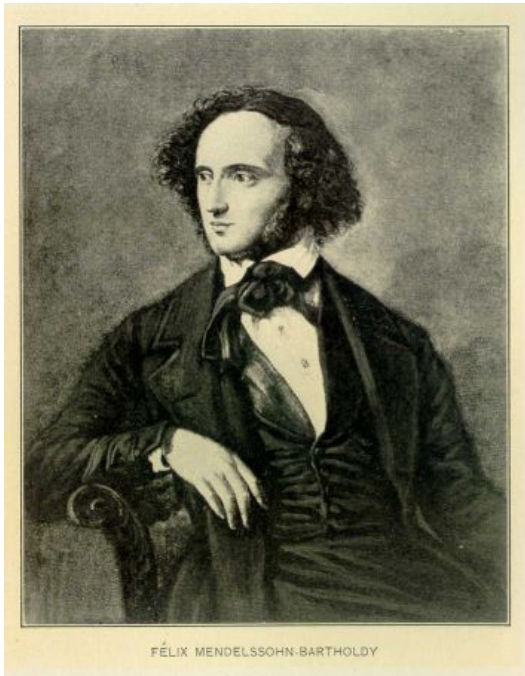
Pablo Escande (geb. 1971) - El Argentino voor fluit en strijkers

Op het moment van schrijven van deze programma-toelichting is de inkt nog nat van het derde en laatste deel van de compositie 'El Argentino' van de Argentijns/Nederlandse componist Pablo Escande. Pablo, geboren in Buenos Aires, volgde aldaar muziekonderwijs aan het conservatorium. Na zijn afstuderen is hij - 20 jaar oud - naar Nederland gekomen om zich hier te lande verder te bekwamen in de 'Oude Muziek' en om compositielessen te nemen. Inmiddels is hij genaturaliseerd Nederlander. Hij componeert, maakt bewerkingen van bestaande composities (bijvoorbeeld de bewerkingen voor strijkorkest en slagwerk van Spaanse liederen die eerder dit seizoen door Tania Kross met het Rotterdams Kamerorkest werden uitgevoerd) en werkt als repetitor met vocalisten van opera en oratorium. 'El Argentino', een driedelige portrettering van de 'De Argentijn', is geschreven in een melodische, modale toonzetting, ritmisch geprononceerd met tangoachtige elementen. Eleanore Pameijer, voor wie het werk is gecomponeerd, verzorgt vanavond tezamen met het RKO de wereldpremière van het kersverse opus.

De compositie - vertelt Escande - is een muzikale typering van karakteristieke trekjes van de Argentijn. Het eerste deel, *La joda* (de grapjurk), zet de Argentijn neer als een clown, humoristisch, maar soms ook zwaarmoedig. De structuur van de beweging lijkt op de dacapo-vorm (ABA), maar de recapitulatie is niet volledig identiek aan het voorafgaande. De stemming is *giocoso*: dat wil zeggen: snel, grappig, met een lach en een traan. Het middendeel, *El fatalismo*, verklankt het fatalisme dat zo eigen is aan de Argentijn. De Italiaans/Spaans/joodse origine maakt hem een tikje onverschillig voor hoe het in het leven loopt. Niet moeilijk doen, je neemt het zoals het is. Beetje melancholiek, beetje nostalgisch. *La canchereada* (de alleskunner) is een energieke persiflage in de vorm van een fuga op het patserige 'dat doen we wel even' -gedrag van de Argentijn. Afwisselend spelen de strijkers de markante fuga en de fluit virtuoze ritornello's.

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847) - Sinfonia nr. 9 in c 'La Suisse'

De vier kinderen - Fanny, Felix, Rebecka en Paul - in het welgestelde Duitse bankiersgezin Mendelssohn-Bartholdy behoorden bepaald niet tot de kansarmen in de samenleving. Vader Abraham en moeder Lea zagen er zorgvuldig op toe dat hun talentvolle nazaten alle mogelijkheden benutten om zich optimaal te ontplooiën. De beste privé-leraren werden

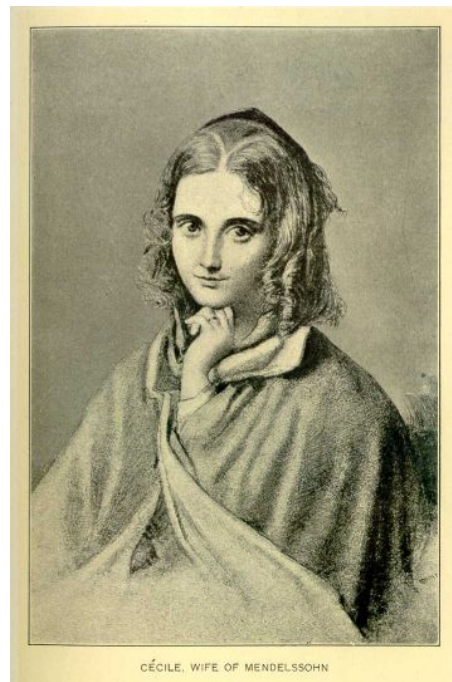
aangetrokken. Elke ochtend al om vijf uur rinkelde voor de kinderen de wekker. Op het programma stonden lessen in geschiedenis, Grieks en Latijn, natuurkunde, filosofie, literatuur, tekenen (Felix zou later ook een begaafde aquarellist worden) en natuurlijk veel theorie en beoefening van muziek. Daarnaast werd er ook de nodige aandacht besteed aan lichaamsbeweging: zwemmen, paardrijden en... dansen. Zo'n lesrooster zou heden ten dage ondenkbaar zijn. De kinderen gaan nu al de straat op om te protesteren tegen slechts 1040 uur in een héél jaar! Bij de Mendelssohntjes wierp zo'n Spartaans rooster wel degelijk vruchten af. Al op achtjarige leeftijd presteerde Felix het om alle symfonieën van Ludwig van Beethoven uit zijn hoofd op de piano te spelen. En ook op de viool was hij al jong professioneel geschoold. Vóór zijn twaalfde had hij een cantate, een pianotrio, een vioolsonate, vier pianosonates en twee complete operettes gecomponeerd. In 1970 kwamen twaalf strijkerssinfonia's boven water, die de tiener al in de jaren 1821/23 voor huiselijke zondagochtendconcerten had geschreven. De componist was zelf debet aan de veronachtzaming van de charmante werkjes. Hij zag deze sinfonia's als oefenstukjes, geen publicatie waardig. Nu zijn het geliefde werken, die strijkorkesten graag spelen.

De bijnaam 'La Suisse' ontleent de negende sinfonia, gecomponeerd in de eerste maanden van 1823, aan het op Zwitserse volksmuziek gebaseerde *Trio* in het derde deel. Het jaar tevoren had de familie Mendelssohn een bezoek aan de Alpen gebracht. De herinneringen aan die reis legde de jeugdige Felix vast in

schetsen, in brieven en in muziek. Aan zijn muziekleraar, Carl Friedrich Zelter, stuurde hij een levendig verslag van een overnachting in een herdershut:

"Nadat 's avonds de koeien zijn gemolken legt men zich te rusten op het hooi en snurkt met de ossen en de zwijnen, die geloof ik ook in de hut slapen - vanwege de vochtigheid. Wij reizigers moeten er, evenals onze voedselvoorraad, een wonderlijke indruk hebben gemaakt. Om in zo'n hut sjaltjes, kanten kragen, en God moge weten hoe al die modesnuffjes nog meer heten, te zien, was even vreemd als de dikke melk en de kaas die de herders serveerden, en de chocola en bonbons te eten waarop de dames ons trakteerden. En dat alles met het uitzicht op de schitterende Jungfrau!"

Zo levendig is ook dit charmante strijkerssymfonietje. Een ernstige ouverture (*Grave*) gaat vooraf aan een fris *Allegro* met een verrukkelijke drive. Je ziet, bij wijze van spreken, de kinderen Mendelssohn op een alpenweitje onbezorgd tikkertje spelen. Beetje uitdagend, snel weggrennen, tik, tik, tik, hebbes, je bent 'm! Het *Andante* is een tedere pastorale in ABA-vorm. De ernstige ondertoon halverwege is bedoeld als contrasterend element. Toch opmerkelijk, zo'n

passage, bedacht door een knaap van nog geen veertien jaar oud. Echt vakwerk! Dan volgt het flitsende *Scherzo*. Haastige spookgestalten ijlen voorbij. Het *Trio 'La Suisse'* is hiervoor al geduid. De finale, *Allegro vivace*, spurt atletisch voorbij. Plots duikt een fuga op. Dan weer herken je de klassieken. Ja, der Felix had Zelters leerstof met veel Bach, Haydn en Mozart goed bestudeerd.

Han van Tulder

afbeeldingen: Felix Mendelssohn en zijn vrouw Cécile die hem slechts 6 jaar zou overleven.

Terugblik op het concert door het Lendvai Strijktrio op 16 december 2007 in Hotel De Sparrenhorst

Het Randmeerconcert, dat op 16 december 2007 in Hotel Sparrenhorst werd gegeven was zeer boeiend en van bijzondere klasse. Er was een grote toeloop van concertbezoekers, die op bekende musici zoals de Nederlandse violiste Nadia Wijzenbeek af waren gekomen. Geen wonder, want wie herinnert zich niet haar tante Koosje Wijzenbeek met de jonge "fiddlers".. Nadia had eveneens les van Koosje en heeft daar stellig veel discipline en precisie geleerd. Ook studeerde zij bij Herman Krebbers. Zij geeft regelmatig recitals in het Concertgebouw te Amsterdam, het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel, de Glazunov zaal te Sint Petersburg en het Rudolphinum te Praag. Het "Lendvai String Trio" wordt verder gevormd door de Zweedse altvioliste Ylvali Zilliacus en de Britse celliste Marie Macleod. Ook Ylvali maakt geregeld concertreizen door Europa, Azië en de VS met het Barokensemble English Concert. De Britse celliste Marie Macleod geeft regelmatig recitals in Engeland en Zweden. Zij speelde in vele zalen te Londen en won de Strijkerscategorie bij de BBC. In mei 2006 werd zij benoemd tot solocelliste van Vasteras Sinfonietta.

In 2004 zijn de drie strijkers gestart met het "Lendvai String Trio". Hun spel is grote klasse en je zou niet denken dat zij nog maar drie jaar bestaan.

Bovendien zijn er maar heel weinig strijktrio's en die uitdaging zijn zij ook aangegaan.

Hun spel was ook per instrument goed te volgen en daar viel veel van te genieten. Het meeste vielen de violiste en de cello op, maar ook de altvioliste met haar begeleidende taak leverde zuiver spel.

De celliste wist prachtige warme klanken uit haar cello te halen en ook de getokkelde staccato's waren opvallend. De violiste speelde, een eerste viool waardig, met mooie warme melodieuze streken.

Hun entrée was spectaculair: Zij kwamen in de Belvédèrezaal van de lange trap afgedaald naar het podium.

Allereerst speelden zij een Trio in G gr.t. van Josef Haydn. De inzet was fraai en evenwichtig, maar het stuk klonk wel een beetje saai. Het Presto kreeg meer tempo en passie en de lage noot ter afsluiting van de cello had een geestig trekje.

De tweede compositie was van Julius Röntgen, die als musicus wel bekend is. Hij was een uitstekende

pianist en trad ook op met violist Carl Flesch en cellist Pablo Casals.

Elk stuk was voor hem een ontdekking. Zo ook Trio, opus 76. Ook de strijkers waren voor het publiek een ontdekking. Naadloos sloten de delen zich aan. Het samenspel was magnifiek! Het karakter van elk onderdeel werd duidelijk en met veel precisie naar voren gebracht.

Na de pauze werd een Intermezzo voor strijktrio uit 1905 van Zoltán Kodály vertolkt.

Na zijn studie aan de Universiteit ging hij muziek studeren en verdiepte zich in de Hongaarse volksmuziek. In die tijd ontmoette hij ook Béla Bartók met wie hij zijn belangstelling voor de volksmuziek deelde. Opvallend was de fraaie klankkleur van de strijkers en de cello als bas, die tevens een soort tokkel produceerde.. Ook de soli van de violiste en de cello raakten de ziel.

De laatste uitgevoerde compositie werd een Serenade in D gr.t. op.8 van Ludwig van Beethoven. Een vrolijke mars met een leuk dansritme klonk in het eerste onderdeel, gevolgd door melodieuze tonen in het Adagio. Het Menuet had in aanvang enige aarzeling, maar kreeg allengs een pittig ritme. Het volgende onderdeel was een allegaartje, maar dat lag niet aan de dames, maar aan Beethoven. De Polacca dans werd duidelijk met veel enthousiasme gespeeld. Zoals we van Beethoven kennen, kwam hij moeizaam aan het einde. Herhaling na herhaling en dan toch nog plotseling: Fini!

Langdurig applaus en een boeket bloemen was de beloning voor de dames, die prompt werd beantwoord met de uitvoering van van een Presto uit een Trio in G gr.t. van Beethoven als toegift, waarna opnieuw laaiend applaus volgde.

Het was een enthousiast besluit van een fraaie, muzikale en boeiende middag!

Annette Essers

Wijnschenkerij na afloop van het concert

serie Klassiek & Wijn

Uniek is de door het Rotterdams Kamerorkest ontwikkelde serie "Klassiek en Wijn". Hierbij presenteert dirigent Conrad van Alphen niet alleen zijn keuze van boeiend klassiek repertoire, maar ook zijn favoriete wijnen. Na het concert kunt u gratis enkele kwaliteitswijnen proeven, waar u in een ontspannen ambiance samen met dirigent en musici van kunt genieten! De succesvolle serie "Klassiek en Wijn" van het Rotterdams Kamerorkest in de Hoflaankerk in Rotterdam-Kralingen is inmiddels een begrip in de regio. Nu ook te beleven in Cultureel Centrum Harderwijk.

De wijnen worden aangeboden door:

En wat mag u anders verwachten van een Zuid-Afrikaanse dirigent: de wijnen komen uiteraard ook uit Zuid-Afrika!

Beknopt overzicht programma 2007/8

zaterdag 15 september 20.00 uur - Ermelo, De Dialoog
Hexagon Ensemble 5 blazers + piano en acteur Carol Linssen die Poulenc speelt
Programma: "Entretiens avec Francis Poulenc"

vrijdag 28 september 20.00 uur - Putten, Kasteel De Vanenburg
EnAccord strijkkwartet

zaterdag 13 oktober 20.00 uur - Zeewolde, Open Haven
Matangi strijkkwartet

zondag 4 november 14.00 uur - Harderwijk, Catharinakapel
Lisa Jacobs, Helena Basilova, viool piano

zondag 18 november 14.00 uur - Nunspeet, Hotel Vennendal
piano solo: Hanna Shybayeva

zondag 16 december 14.00 uur - Nunspeet, Hotel De Sparrenhorst
Lendvai String Trio
in samenwerking met International Holland Music Sessions

**zondag 13 januari 14.00 uur - Harderwijk, Cultureel Centrum
Rotterdams Kamerorkest, 22 strijkers met fluitiste Eleonore Pameijer**

zondag 3 februari 14.00 uur - Nunspeet, Hotel Vennendal
Ralph Rousseau Meulenbroeks, solo op viola da gamba

zaterdag 16 februari 20.00 uur - Ermelo Lukaskerk
Franciscus Kwartet (strijkkwartet)

zondag 2 maart 14.00 uur - Nunspeet, Belvédèretheater Hotel De Sparrenhorst
Septet met harpiste Gwyneth Wentink

vrijdag 28 maart 20.00 uur - Putten, Kasteel De Vanenburg
Musica ad Rhenum (kwartet, barok met fluit)

zaterdag 12 april 20.00 uur - Zeewolde, Open Haven
Daidalos (piano) Trio

Als u niet wilt wachten op het programmaboekje met bestelformulier voor de abonnementen, vult u dan a.u.b het formulier in op de volgende bladzijde.

Wij verzoeken u dit formulier te sturen naar:

penningmeester Randmeerconcerten
de heer H. Berkouwer
Hertlaan 3
8076 PG Vierhouten

U doet ons een groot plezier door een éénmalige machtiging af te geven, dit bespaart ons veel werk.

Helaas kunnen van te voren géén losse kaarten worden besteld.

Een uitzondering hierop vormen geselecteerde concerten waarvoor via de Rabobank Randmeren en Rabobank Nunspeet een beperkt aantal kaarten voor hun clientèle te koop is. De informatie hierover wordt door deze Rabobanken verstrekt via hun regionale magazine dat periodiek wordt toegezonden aan hun leden.

Randmeerconcerten 2007-2008 - bestelformulier voor abonnementen

dhr. en/of mevr. _____

adres _____

postcode en plaats _____

telefoon _____

e-mail *) _____

*) indien u de gratis Randmeerconcertbrief per e-mail wilt ontvangen

Bestelt hierbij:

_____ abonnement(en) voor 7 concerten à € 84,- in totaal € _____
(u hoeft niet aan te geven welke 7 concerten van de 12 concerten u wilt bezoeken)

_____ passe-partout(s) voor alle 12 concerten à € 120 in totaal € _____

_____ vriendenbijdrage(n) à € 13 (of meer) per persoon in totaal € _____

totaal € _____

En (gelieve uw keuze aan te geven door een kruisje in het vakje)

machtigt de St. Randmeerconcerten om dit totaalbedrag éénmalig af te schrijven van rekening _____

t.n.v. _____

te _____

maakt dit bedrag over naar rekening 3177.78.722 t.n.v. St. Randmeerconcerten te Vierhouten

plaats en datum:

handtekening voor akkoord:

Onze contactpersonen geven u graag informatie:

voor Nunspeet dhr. W.J. Bömer	E-mail: info-nunspeet@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0341 252968
voor Harderwijk dhr. W. Molendijk	E-mail: info-harderwijk@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0341 421704
voor Ermelo mevr. H. van Manen-Aartsen	E-mail: info-ermelo@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0341 563634
voor Putten dhr. L. van Wijk	E-mail: info-putten@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0341 353842
voor Zeewolde dhr. H. W. de Wit	E-mail: info-zeewolde@randmeerconcerten.nl Telefoon: 036 5223272
secretariaat dhr. R.G. Lemmens	E-mail: secretaris@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0341 415593 Guido Gezellelaan 36, 3842 XM Harderwijk
financiën dhr. H. Berkouwer	E-mail: penningmeester@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0577 411242 Hertlaan 3, 8076 PG Vierhouten
concertcoördinator: dhr. R.A. Norg	E-mail: coordinator@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0341 551703 Margrietlaan 9, 3851 RS Ermelo
publiciteit/perscontacten: dhr. M. de Lussanet	E-mail: publiciteit@randmeerconcerten.nl
websitebeheer en Randmeerconcertbrieven: dhr. A.P. Kuiper	E-mail: webmaster@randmeerconcerten.nl
website Randmeerconcerten	www.randmeerconcerten.nl

aanvraag programmaboekje, zie secretariaat of vul het formulier op de website in.

Adressen van de concertlocaties:

Ermelo	De Dialoog	Raadhuisplein 4, 3851 NT
Ermelo	Lukaskerk	Landgoed Veldwijk 3853 LC
Putten	Kasteel De Vanenburg	Vanenburgerallee 13, 3882 RH
Zeewolde	Open Haven	Kerkplein 8, 3891 ED
Harderwijk	Catharinakapel	Klooster 1, 3841 EN
Harderwijk	Cultureel Centrum	Stationslaan 26, 3842 LA
Nunspeet	Hotel Vennendal	Vennenpad 5, 8072 PX
Nunspeet	Hotel De Sparrenhorst	Eperweg 46 8072 DB
Zeewolde	Open Haven	Kerkplein 8, 3891 ED

Randmeerconcerten

klinken

als kamermuziek in uw oren!

zeewolde
harderwijk
nunspeet
ermelo
putten
randmeer concerten